

A TOLVAJNYELV.

A Nyelvőr 26:126. és 175. lapjain szóba került a tolvajnyelv. Azt hiszem, nem lesz fölösleges és érdektelen, ha erre vonatkozólag Berkes Kálmán ebbeli munkája nyomán néhány szót vesztegetünk.

A tolvajnyelv (rajhadova), azaz igazabban tolvajbeszéd tulajdonképpen beszédzagyvalék, amely évszázadokon át különféle átalakuláson keresztül sokféle nyelvből keletkezett. Lexikon grammatika nélkül. A gyökérszavak általánosak egész Európában, csak a ragozást és képzést veszik az illető nemzet nyelvéből, amelyhez a tolvajok tartoznak.

A tolvajnyelvben legtöbb a *zsidó* (héber) szó. Úgy látszik, ez szolgált alapul a tolvajnyelvre nézve. Utána jönnek a *cigány* szavak. Igen sok *német* szó is van a tolvajnyelvben, sőt a nemzetközi közlekedésben most már a német szavak kezdenek hatalomra vergődni. Van ezenkívül *francia, angol, szláv, török* szó is a tolvajnyelvben.

Magyarországon is leginkább a német tolvajnyelvet használják. Legujabban azonban már *magyar tolvajnyelv* is támadt, bár eddig alig 200 magyar szó van forgalomban.

A tolvajnyelv tulajdonkép úgy keletkezett, hogy a tolvajok mások előtt érthetetlen szavakat hoztak használatba, vagy pedig valamely nemzet nyelvéből vettek át egyes szavakat, de más értelmet adtak nekik.

Az alábbiakban közlöm azokat a magyar tolvajszavakat, amelyek hazánkban, de különösen Budapesten használatosak:

<i>Alma</i> : ne, nem.	<i>Csónak</i> : gőzhajó.
<i>Almával</i> : nem, nem kell	<i>Dohány</i> : nagyobb pénzösszeg.
<i>Alsó</i> : egy.	<i>Evező</i> : kéz.
<i>Bukni</i> : hurokra kerülni.	<i>Evezős</i> : zsebtolvaj.
<i>Csákó</i> : 5 frtos bankjegy.	<i>Eper</i> : talán.
<i>Csengő</i> : óra.	<i>Fázni</i> : félni.
<i>Cafka</i> : nő, tolvaj kedvese.	<i>Fejes</i> : titkos rendőr (detektív).
<i>Cafkavágó</i> : tolvaj, aki nőket lop meg (zsebtolvaj).	<i>Ferkó</i> : ferbli.
<i>Cápázni</i> : kivenni, elvenni.	<i>Fiatal</i> : értéktelen, nem jó.
<i>Cinkota</i> : pofon.	<i>Fickó</i> : zseb.
	<i>Fucs</i> : sok.

- Frankóra* : akadály nélkül.
Frankó : nyíltan, nyilvánosan.
Frankóvilla : mezőn, erdőben, szabad ég alatt.
Falat csinálni : az áldozat és a figyelő közé állni, valaki elébe állni.
Gyertya : nézni, látni.
Gagyistya : hamis pénzzel csaló.
Háromcsillag : mező, rét, erdő.
Hosszu zsuga : kártyajáték, amely nincs tiltva.
Hurkos : csaló, aki zsinórjátékkal űzi a csalást.
Hadács : rendőr besúgója.
Halló : igaz.
Há : kártya.
Huszonnyolcas : utonálló.
Hé : rendőrség.
Káposzta : jönni, menni, szaladni.
Kulacsos : vásári tolvaj.
Karika : gyűrű.
Kasza : nagykés.
Kaszálni : metszeni, vágni.
Kohány : cigány.
Komálni : érteni, ismerni.
Köpülőzni : szűrni.
Kolera : rabkoszt.
Lepedő : 100 frtos bankjegy.
Leves : pénz.
Lila : kártya.
Lobogó : kendő.
Lónyai : 20 kros váltópéNZ.
 Mutatvány a tolvajnyelvben
- Biboldó* : zsidó.
Balhé : lárma.
Blitzableiter : csendőr.
Büftök : női kebel, emlő.
Dá : négy.
Hadoválni : beszélni.
Hadovabank : beszélgetés tolvajlási tervekről.
Hipis : őrzárat.
Hipiselni : keresni, nyomozni.
Kapdoválni : elvenni.
Kuksi : vásár.
Kuaszen : elítélni.
Levirozni : nézni, látni.
- La, Laszlovszky* : 1 frtos bankjegy.
Lé : krajcár.
Madzag : kés.
Máró : kenyér.
Maszlag : álbeszéd, hazugság.
Matróz : tolvaj.
Mázsa : év.
Milimári : sok (a kártyában).
Muzsika : megszűnt, befejezett tény.
Olvasztani : pénzt felváltani.
Óreg : értékes, hasznos.
Olló : fenék, alfél.
Pali : áldozat.
Pé (héber) : száJ.
Pista : hülye, ostoba.
Rajzolni : lopni.
Raj, *rajcsos* : tolvaj, *rajhadova* : tolvajnyelv.
Róka : arany.
Sárga : gyanús, nem jó.
Sáros : adós.
Szakítani : kártyán nyerni.
Seliácsra menni : vallani.
Szolnok : kórház.
Szepe : tót.
Vászonra zsugálni : hamisan kártyázni.
Veréb : áldozat.
Vá : gazember.
Viola : téli kabát.
Zsaró : rendőr.
Zrinyista : naplopó.
Zsugázni : kártyázni.
- használt egyéb szavakból:
- Matér* : pénz.
Mázi : (betörési) terv.
Piálni : inni.
Piédlizni : szökní.
Prosztó : paraszt.
Prezentál : észrevesz, azaz odakap (zsebéhez).
Szondizni : aludni.
Spizi : tolvaj-korcsma.
Sonika : azonnal.
Stokkol : van.
Tréfi : tetten érni.
Tiplizés : betörés.

Hadd álljon itt egy kis beszélgetés tolvajnyelven :

A. Káposztázzál ebbe a spizibe és gyertyázd magad körül, hogy stokkal-e bent fejes ; mert engem hipiselnék. Csak még ma almával bukjam, holnap már lesz matér és plédlizhetek.

B. Adja Isten, hogy a mai betiplizés öregen süljön ki.

A. De pajtás, alma hadova annak a rajcsosnak, akit bent fogunk levirozni, különben elszlácsolják mázinkat és a tiplizésnél kapdoválunk. Akkor pedig tréfik lennénk és várhatnánk a mázsákra menő kuaszot.

*

A. Hadováld el pajtás, hogy mi végett voltál kuaszolva.

B. Hát ez pajtás, így volt. Elplédliztem egy biboldó kajcsossal a kuksira. Amint a prosztót megkaszáltam, prezentált, kapdoválta evezőmet és azonnal balhézett. Egy zsaró pedig szonika ott termett és engem buktatott. Így lettem tréfire kapdoválva s kuaszolva dá mázsára.

BÉLDY MIHÁLY.